

Miről írnak a magyarországi pedagógiai szakfolyóiratok

A KÖNYV ÉS NEVELÉS 2006/3. számában több érdekes cikket olvashatunk, melyek közül kiemeljük Sáráné Lukátsy Sarolta: *Az olvasás fölöttébb szükséges voltáról* című írását. Az írás a Könyvtárosok Egyesületének egy szakmai napján lezajlott sikeres eseményeket mutatja be, feltárja az olvasási szokások kialakításának alapvető problémáit és konkrét lehetőségeit, valamint Csekő Györgyi egy olvasótábor foglalkozásaira vonatkozó részletes bemutatóját, amelyből megtudjuk, hogy itt a központi téma a vízre vonatkozott, továbbá, hogy annak kapcsán miként rendezték sorba a különböző foglalkozásokat, és hogy milyen irodalmat hasznosítottak.

Az ISKOLAKULTÚRA 2006/10. számában Alfredo J. Artiles a gyógypedagógia változó identitásáról, Susan Tetler az inkluzív osztályokról, Lesley Rex az iskolai sikeresség és a társas inklúzió kapcsolatáról, Vicskó Katalin pedig a pszichológia mint középiskolai tantárgy tantervi koncepciójáról közöl érdeklődést felkeltő írást. Artiles, amerikai szakember, aki többek között részletesen bemutatja a gyógypedagógia helyzetét az oktatási reformok vonatkozásában, és elmélyülten kitér az inkluzív pedagógiai irányzat elemzésére és értékelésére. Tetler dániai szakértő, aki az inkluzív osztályok elméleti hátterét, a tanítás-tanulás hibás modelljeit, az inkluzív osztályokkal szembeni aggályokat és dilemmákat ecseteli nagy alaposággal. Rex, úgyszintén amerikai szerző, voltaképpen az úgynevezett APS (Iskolai Alapítványok a Sikerességért) program megszervezésére vonatkozó kutatás adatait ismerteti, és arra következtet, hogy az APS-osztály jó megoldást jelenthet a tanulási nehézségekkel küszködő tanulók növekvő száma által előtérbe hozott problémára. Vicskó Katalin részletesen bemutatja a pszichológia tantárgy magyarországi helyzetét, szerepét és a tantervben betöltött helyét, majd az APA (Amerikai Pszichológia Társaság) ajánlásait vázolja fel, ami a pszichológia tanításának legfontosabb kereteit, céljait és alapvető követelményeit illeti.

A FEJLESZTŐ PEDAGÓGIA 2006/5. számából érdemesnek találjuk kiemelni Tózsér-Csanádi Gabriellának a különböző nehézségekkel és problémákkal küszködő gyermekek korai fejlesztésének jelentőségére vonatkozó közleményét, valamint E. Rajkórt Ildikónak a kisgyermek napközbeni

gondozásának, ápolásának, illetőleg ellátásának hagyományos formáira és a családi napközi igencsak érdekfeszítő kérdésére kitekintő írását.

Az EDUCATIO folyóirat 2005/IV. tematikus száma az óvodai oktatás kérdéseivel foglalkozik. A közölt írások közül kiemeljük Pukánszky Bélának *A gyermekről alkotott kép változásai az óvoda történetében* című tanulmányát, melyben végigkísérhetjük a gyermekfelfogás történelmi fejlődésének folyamatát, az első magyar óvodákban uralkodó gyermekfilozófiát, a Fröbel-féle romantikus gyermekkép elemeit és a gyermekkert-mozgalom sajátosságait, valamint a XX. század alapvető gyermekképtípusait. Említésre méltónak tartjuk még Fehérvári Anikónak a magánóvodák problematikáját felölelő eszmefuttatását is, melyben igen értékes megközelítési szempontokat, helyzetelemzéseket, lényeges jogi és szervezeti kritériumokat találunk. A folyóirat 2006/III. számában minden közlemény az 1956-os események vonzáskörében íródott. Innen Golnhofer Erzsébet *Rendszerváltások és egyéni élettörténetek* című tanulmányára és Nagy Péter Tibor *Világnézeti nevelés az ötvenes évek Budapestjén* című írására hívjuk fel az érdeklődők figyelmét.

A NEVELÉSTÖRTÉNET 2006/1–2. számából olvasásra ajánljuk Fehér Katalin írását a sajtó és az iskola kapcsolatáról a XVIII. századi Magyarországon. E tanulmányban a szerző többek között elemzés alá veszi az iskolai újságolvasás eszméjét, az újságolvasási órák helyzetét az európai és magyarországi gimnáziumokban, és bemutatja, hogy milyen lapokat olvastak az iskolákban. Érdekes elolvasni Varga László tanulmányát is a *Kisdednevelés* című folyóirat gyermekképeiről. Ebben a gyermekkor-történeti írásban a szerző egy pedagógiai folyóirat 1906-os számainak alapján megpróbálta felvázolni a kor gyermekfelfogásának alapvető ismérveit. Végül felhívjuk a figyelmet Pallós Zsuzsanna közleményére, amely a viking- és középkori svéd neveléstörténet kivételesen izgalmas aspektusait mutatja be.

Az ÚJ PEDAGÓGIAI SZEMLE 2006/10. számában Jakab György a történelemtanár dilemmáiról ír érdeklődést felkeltő cikket. Ebben az ellentmondásos viszonyrendszer torzító hatásait mutatja be, voltaképpen egyfelől azt, hogy az oktatásügy szereplői hogyan válnak az általuk is rossznak és hamisnak tartott rendszer fenntartóivá, másfelől pedig, hogy a történelemtanárok nem igazán készülnek fel arra, hogy munkájukat egyre inkább a munkaerőpiac fogja vezérelni.

Sáska Géza az oktatási ideológiák változékonyágáról közöl egy olyan írást, amelyben tulajdonképpen a liberális oktatáspolitiká alapelveivel és tanügyi

intézkedéseivel kapcsolatban éles kritikát fogalmaz meg, és felvázolja, hogy miként gondolkodott az Eötvös és Trefort névvel fémjelzett nemzeti liberális oktatáspolitikai ugyanezekről a kulcskérdésekről.

Kovátsné Németh Mária a fenntartható oktatás és a projektpedagógia összefüggéseiről ír. A tanulmány központi elvi alapvetése abban áll, hogy a fenntarthatóság mint a pedagógia egészét átfogó és növekvő fontosságú paradigma egyre nagyobb teret kap az oktatásban-nevelésben, s ennek egyik fontos eszköze éppen a projektoktatás. A szerző bemutatja, hogy a projektpedagógia eszközei miként alkalmazhatók a fenntartható fejlődés szemléletének mindennapi gyakorlatba történő átültetéséhez szükséges összetett ismeretek közvetítésében, a képességek, attitűdök vagy meggyőződések fejlesztésében.

Végül megemlíti Óhidy Andrea nevét, aki az élethosszig tartó tanulás és a felnőttképzés kapcsolatáról ír. Azt ecseteli, hogy az élethosszig tartó tanulás eszméje és a *lifelong learning* oktatáspolitikai koncepció érdekes módon szorosan összekapcsolódik a felnőttkori tanulással. Ezt az is hűen jelzi, hogy a koncepció igen hamar kedvező fogadtatásra lelt az andragógia terén. A tanulmány a permanens tanulás korszerű koncepciója és a felnőttkori tanulás fő kapcsolódási pontjait próbálja minél pontosabban körülhatárolni.

A válogatást összeállította és ajánlja: dr. Fodor László